

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XII., ST. 32 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 27. APRILA 1959

S IV. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije

SINDIKATI IMAJO VELIKO VLOGO V RAZVOJU naše socialistične države

Kongres je pozdravil tovarš Tito — 1400 delegatov in 35 tujih delegacij — Glavni referat je imel tovarš Vukmanović — Delo v treh komisijah

V veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu se je v četrtek dopoldne začel IV. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Svečani otvoritvi je razen nad 1400 delegatov, 35 delegacij tujih sindikalnih organizacij in številnih drugih gostov prisostvoval tudi generalni sekretar CK ZKJ tovarš Tito.

Polem, ko je pevski zbor KUD značne rezultate v ustvarjalnem delu delavskega razreda Jugoslavije, zapel »Internacional«, je stopil na govorni oder predsednik Centralnega sveta ZSJ tovarš Svetozar Vukmanović in dejal:

»Začenjam IV. kongres ZSJ in mališam, da lahko v imenu vseh, v imenu vsega delavskega razreda naše države in v imenu vseh delovnih ljudi rečem, da smo srečni, ker v naši sredini lahko pozdravimo tovarša Tita.«

Po izvolitvi delovnega predsednika je tovarš Vukmanović dal besedo tovaršu Titu. Ta je v začetku svojega pozdravnega govora rekel:

»Ta kongres se je sestal ob občincih ustanovitve, oziroma združitve revolucionarnih sindikatov leta 1919, kar pomeni, da je tudi za sindikate Jugoslavije in za delavški razred to leto prav tako jubilejno. Ta kongres ima poseben pomen tudi zaradi tega, ker je na njem mogoče navesti in ugotoviti

kvalitete in zavzela bolj razvito obliko. Neposredni proizvajalci s tem niso postali kolektivni lastniki teh sredstev, marveč so si pridobili pravico do upravljanja in svobodne uporabe teh sredstev za upravljanje določene gospodarske dejavnosti. Iz takega odnosa seveda izvirajo tudi določene obveznosti delovnih kolektivov do družbe skupnosti in nov odnos do priznajalnih sredstev, ki ostanejo družbena lastnina. Spričo takšnih odnosov do družbenih sredstev za priznajalno upravljanje zdaj delovni kolektivi podjetja v imenu družbe, samostojno sprejemajo sklepe o proizvodnji in uporabi zmogljivosti, o prodaji in ceni proizvodov, o delitvi tistega dela dohodka, ki jim pripada za služke delavcev in za sklad, o tarifni politiki, o uporabi skladov in tako dalje. Ob upravljanju družbenih sredstev v imenu družbe je dohodek, ki ga doseže delovni kolektiv, dohodek družbe kot celote, določeni del tega dohodka pa smejo prosti uporabljati neposredni proizvajalci, ki so ga tudi dosegli...«

VLOGA SINDIKATOV V SEDANIH POGOJAH

Tovarš Vukmanović je najprej govoril o vlogi sindikatov v naših sedanjih pogojih in rekel:

»Z izročitvijo sredstev za priznajalno delovnim kolektivom v upravljanje in prosto razpolaganje je dobila družbena lastnina nove

»Kako se je spremenila vloga sindikatov v novih pogojih? Sindikati postajajo čedalje bolj tista organizacija, ki pomeni politično osnovo delavskega samoupravljanja, množična organizacija, ki omogoča delavskemu razredu, da uspešno uveljavlja svoje pravice do upravljanja družbe in gospodarstva. V nasprotu z bojem proti zasebnim delodajalcem ali predstavnikom države pri reševanju gospodarskih problemov izpoljujejo sindikati v naših pogojih svoje gospodarske funkcije v tem, da pomagajo organom istega razreda, sodelujejo z njimi, odpravljajo birokratske pojave v njih, vplivajo na samoupravne organe, oblikujejo družbena merila ter se borijo za skladnost mnenj in neposredno akcijo samih proizvajalcev...«

DVIG DRUŽBENEGA STANDARDA

Nato je tovarš Vukmanović govoril o dosedjanju razvoju gospodarstva in živiljenjske ravni v pogojih delavskega samoupravljanja. Poudaril je, da je graditev novih družbenih odnosov spremjal intenzivnejši gospodarski razvoj in nato rekel:

(Nadaljevanje na 3. strani)

V petek zjutraj je odšla na gradnjo avtomobilske ceste »Bratstvo - enotnost« Paračin-Niš prva gorenjska mladinska delovna brigada »Staneti Žagarja«, ki šteje 120 brigadirjev. Mladinci in mladinke so ob odhodu vlaka z brigadirske zastavo v roki in nasmejanih obrazov še zadnjic pomahali v pozdrav...

S seje občinskega ljudskega odbora Kranj

Problemi socialnega varstva

Na četrtek seji občnih zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj so razpravljali predvsem o problemih socialnega varstva v kranjski občini.

V zvezi s tem je ljudski odbor sprejel nekatere sklepe, ki bodo v prihodnje pripomogli k pravilnejšemu reševanju socialnih problematik v občini. Predvsem je treba bolje urediti preventivno službo, da se čim bolj omejijo socialni problemi. Finančna sredstva za potrebe socialnega varstva je treba v večji meri vlagati v preventivno socialno-varstveno službo. Nadalje pravijo sklepi, da je treba socialno pomoč zagotoviti samo tistim, ki so res materialno ogroženi. Izdatne je treba podpirati take osebe, ki so za delo nesposobne in brez svojcev, medtem ko je treba zmanjševati število tistih podpirancev, za katere morajo po zakonu skrbeti sorodniki. Vojaškim voj-

nim invalidom je treba čimprej sprejeti ustrezna stanovanja. Sprejeli so tudi sklep, da se morejo sredstva, dobljena iz občinskega prometnega davka na alkoholne piše, uporabljati v celoti ali vsaj delno za finansiranje raznih oblik borbe proti alkoholizmu, predvsem za regresijo pri nakupu tehničnih pripomočkov za predelavo sadja v sadne sokove.

V razpravi je tovaršica Romečova predlagala, naj se Dom onesmoglih v Predvoru preimenuje v Dom oskrbovancev in upokojencev. Oba zabora sta ta predlog soglasno sprejela.

Na seji so sprejeli tudi spremenjeni odlok o socialnih podporah v občini Kranj. T.

Z občnega zbora Gorenjske turistične zveze

Investirati v tiste objekte in naprave, ki podaljšujejo turistično sezono

Gorenjska turistična zveza je imela v petek svoj II. redni letni občni zbor. O delu turističnih organizacij, uspehih in problemih je poročal predsednik Dušan Horjak. Uvodoma je dejal, da je delovanje te zveze tudi v minulem poslovnem letu rodilo pozitivne uspehe. Delovanje turističnih organizacij na Gorenjskem pomeni odločen korak naprej v razvoju turizma. Turistični promet je na splošno izredno narašel, predvsem domaći turizem. Lani je obiskalo Gorenjsko skoraj 140 tisoč gostov, kar pomeni 22 odstotkov več kot leto prej. Tudi nočitve so porasle, in sicer za 34 odstotkov. Lani je bilo na Gorenjskem skupaj 626.665 nočitev ali 51 odstotkov vseh nočitev v Sloveniji. Že ti podatki očitujejo pomen turizma za Gorenjsko. Če primerjamo podatke nočitev z letom 1955, ki ga smatrajo, v tem primeru, za rekordno, je bilo lani za 47 odstotkov več nočitev. Zanimivo je zlasti to, da je izredno porasel turistični promet v Radovljici, Gorenji vasi, Bohinju, Zelezničkih in nekaterih krajih okoli Kranja, ki so bili minuto leto manj obiskani.

Skoro vse turistične organizacije so se pri svojem delu utrdile in se vedno bolj ouveljavljajo v javnosti. Najlepši uspeh so društva dosegla tam, kjer so se znala pravilno povezati s krajevnimi žitelji. Občinski ljudski odbori, turistične in gospodarske organizacije, zlasti pa OLO Kranj so v zadnjih dveh letih vložili precej sredstev za propagiranje turizma na Gorenjskem. Samo OLO je dal za propagandne akcije okoli 40 milijonov dinarjev. Se več sredstev je bilo vloženih v investicije turističnega pomena. Iz okrajnega investicijskega sklada so lani odobrili 250 milijonov. Če upoštevamo še sredstva gospodarskih organizacij, ObLO, turističnih orga-

nizacij, republike in zvezne kreditne, je to v primerjavi s preteklimi leti dejansko velik napredok.

V živahnih razpravah je predsednik OLO Kranj Vinko Hafner poudaril, da mora biti gospodarski račun tudi pri snemčitvah vlaganjih v turizem prvenstvenega pomena. Kot je potrebno širiti turistične zmogljivosti, je prav tako, da ne še bolj važno skrbeti za čim bolj smotorno izkorisčanje tistih zmogljivosti, ki že obstajajo. Hkrati mora biti vodilo, da bomo investirali tja, kar podaljšuje sezono.

Pomemben uspeh je dosegla turistična skupnost Postojanske jame, Goriške, Koprške in Gorenjske, ki je bila ustanovljena predlanskim. Priskrbičila se je tudi Ljubljanska turistična zveza.

Po obširni in zanimivi razpravi so dali razrešnico staremu odboru in izvolili novega, sprejeli so tudi program dela za letos in nekatere druge sklepe. Turistične organizacije na Gorenjskem si letos obetajo še večje uspehe od turizma, zlasti če bodo tako ugodne vremenske prilike kot minula sezona.

Z izvajanjem uredbe o prepovedi klanja telet si bomo zagotovili dovolj mesa

V četrtek je bila v sekretariatu Izvršnega sveta za kmetijstvo LRS v Ljubljani tiskovna konferenca.

Pomočnik sekretarja tovarš ing. Tine Mastnak je zbranim novinarjem povedal, da je bilo že pred mesecu objavljena zvezna uredba, ki prepoveduje klanje telet ženskega spola pred 6 meseci starosti in telet moškega spola, mlajših od 3 mesecev. Tega pa doslej v Sloveniji nismo izvajali. Če bi se držali predpisov, bi od istega števila telet, kolikor jih zakljemo zdaj, pridobili nadaljnjih 9000 ton mesa, ker bi teleta ob zakolu tehtala najmanj še enkrat toliko.

Da bi zagotovili redno oskrbo z mesom, so živiloreci na nedavnom zborovanju osvojili tudi ukrepe za izvajanje razonizacije. Vse področje bi bilo s tem razdeljeno na

mlečne, vzajnomične, kombinirane in klavne rajone. Edino v mlečnem rajonu bi bilo gospodarsko smiselné klanje teleta čimprej. Bilo bi gospodarsko zelo koristno, da tudi teleta, posebno takia, ki imajo dobro rodovniško poreklo, rešimo pred zakolom, in sicer s tem, da jih damo v nadaljnjo rejo v druge rajone. Kmetijske zadruge bi morale takia teleta odkupovati in jih dajati v rejo drugam, predvsem od tistih kmečkih gospodarstev, ki imajo samo po eno kravo in dostikrat zaradi objektivnih težav ne morejo rediti telet.

Vzopredno s tem bo potekala tudi akcija za pitanje telet do 200 kilogramov žive teže. Če bomo to akcijo uspeli takoj izvesti, bi lahko že v letošnji turistični sezoni prizvedli toliko mesa, da bi zadostili vsem potrebam.

Tekoči trak teče brez prestanka... Vsakodnevni prizor iz montažne dvorane tovarne Iskra v Kranju

Z občnega zbora Obrtne zbornice okraja Kranj

Učne dobe vajencev so predolge

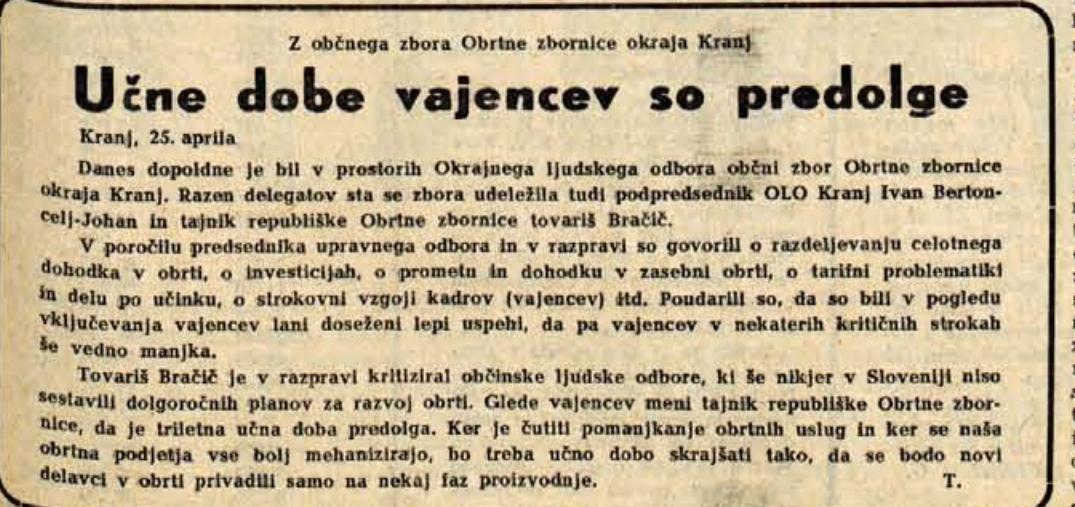
Kranj, 25. aprila

Danes dopoldne je bil v prostorih Okrajnega ljudskega odbora občni zbor Obrtne zbornice okraja Kranj. Razen delegatov sta se zborna udeležila tudi podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertroncelj, tajnik republike Obrtne zbornice tovarš Bračič.

V poročilu predsednika upravnega odbora in v razpravi so govorili o razdeljevanju celotnega dohodka v obrti, o investicijah, o prometu in dohodku v zasebni obrti, o tarifni problematiki in delu po učinku, o strokovni vzgoji kadrov (vajencev) itd. Poudarili so, da so bili v pogledu vključevanja vajencev lani doseženi lepi uspehi, da pa vajencev v nekaterih kritičnih strophah še vedno manjka.

Tovarš Bračič je v razpravi kritiziral občinske ljudske odbore, ki še nikjer v Sloveniji niso sestavili dolgoročnih planov za razvoj obrti. Glede vajencev meni tajnik republike Obrtne zbornice, da je triletna učna doba predolga. Ker je čutiti pomanjkanje obrtnih uslug in ker se naša obrtna podjetja vse bolj mehanizirajo, bo treba učno dobo skrajšati tako, da se bodo novi delavci v obrti privadili samo na nekaj faz proizvodnje.

T.

PABERKI PO SVETU**NENAVADNA ODLIKOVANJA**

Hans Rottinger, zapadnonemški vojaški general, je v teh dneh dobil visoko italijansko odlikovanje. postal je »visoki italijanski oficir reda za zasluge Italijanske republike. Ta general je danes glavni inšpektor vojske v Zapadni Nemčiji.

V drugi svetovni vojni je bil šef generalštaba feldmaršala Kessingera, komandanta nemških okupacijskih sil v Italiji. Po zlomu so Rottingerja uveli Amerikanci kot vojnega zločinca. Kessinger je bil obsojen na smrt, a je bil kasneje pomilovan. Sedaj je treba čakati, da tudi Kessinger dobi odlikovanje, vsekakor više kot ga je dobil Rottinger, ki je bil na položaju pred njim.

SMEŠNA REPUBLIKA

V Švedski pokrajini Verlande, obstaja nenavarna republika — Holmen, ki jo je opevala mlada pisateljica Selma Lagerlöf. Ta republika ima samo 33 prebivalcev, od katerih 12 je članov republiške vlade. Prebivalci republike se ne zanimali za politiko ostalega sveta. Za njih ne obstajajo ne hladne in mrzle vojne, ignorirajo atomske bombe in pravijo, da so s svojim življenjem povsem zadovoljni.

OGLAS V ANGLEŠKEM LISTU

Londonski »Daily Telegraph« je objavil oglas, v katerem avionska družba Bea išče direktorja za svoj urad v Moskvi. Družba namerava vzpostaviti stalno zračno linijo London—Moskva. Pozitivno v tem je, da je ta oglas v angleškem listu objavljen v — ruskom jeziku. Seveda je to zelo praktično: oglašili se bodo samo tisti, ki znajo — rusko!

NERODNA REKLAMA

Odtek je skupina alžirskega voditeljev z Ben Belom, podpredsednikom alžirske vlade izgnana na francoski otok Ille d'Aix, tamkajšnja pošta (kakor piše »France Soir«) ne daje več na pisma in dopisnice počatov turistične reklame, na kateri je pisalo: »Ille d'Aix — otok mira in sanja — bivališče Napoleona — zanimivi muzeji!«

BREZ KOMENTARJA

Ameriški minister za obrambo Neil Mc Elroy je izjavil: »Jaz nisem eden izmed tistih, ki mislimo, da se vojne operacije ne morejo vršiti brez brutalnih metod trpljenja posameznikov.«

Francoški desničarski tisk je to izjavo prinesel pod hrupnim naslovom, ker je Mc Elroy to izrekel v zvezi z Alžirci.

Pod enako hrupnim naslovom je to objavil tudi francoški levičarski tisk. Prvi kot drugi brez komentarja, a je bilo vseeno jasno, zakaj.

HERTER

Novi zunanjji minister v ZDA Herter, ki ga je postavljal na to mesto predsednik Eisenhower in bo po vsej verjetnosti ta sklep potrdil senat, ima zanimiv življenjepis. Rojen je bil v Parizu, kjer se je tudi nekaj časa šolal, njegov ded pa je bil Nemec iz Stuttgarta. Njegov oče se je bavil z umetnostjo, toda sin se je odločil za diplomacijo. Diplomatski kariero je začel kot sekretar ambasade v Berlinu pred prvo svetovno vojno. Tudi njegova prva večja diplomatska akcija bo sestanek zunanjih ministrov v Ženevi, kjer bo zastopal Združene države Amerike, kjer bodo iskali rešitev berlinskega vprašanja.

ZDRAJA ČP »GORENJSKI TISK. — UREJUJE
UREDNIŠKI ODBOR — DIREKTOR S. BEZNİK
— ODGOVORNI UREDNIK VOJKO NOVAK —
TELEFON UREDNIŠTVA 475 — UPRAVE 397
TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V
KRAJNU 607-70-1-435 — IZHAJA OB PONDELJ-
KIH IN PETKIH — LETNA NAROCNINA 600 DINARJEV

PROSLAVA NA OKROGLEM**Okruglo, 26. aprila**

Danes popoldne je bila na Okroglem pri Kranju proslava ob 17-letnici smrti 13 partizanov v jami na Okroglem, ki se je udeležilo preko 2000 domačinov in okoličanov, med njimi tudi svoji junakov. Na proslavi je govoril predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, sodelovala pa je še godba na hiši DPD »Svoboda« Kranj, recitarji iz Naklo, Dupelj in Kranja, združeni pevski zbor iz Dupelj in Stražišča, pionirski pevski zbor Osnovne šole Naklo in pevski zbor France Prešeren iz Kranja.

V prvi polovici tedna nestalno in toplo vreme z možnostjo manjših padavin. V drugi polovici tedna hladno in jasno vreme. — Nevarnost slane.

Slavko Smolej se je rodil na Jesenicah 29. aprila 1909 kot sin obrtnika Abramom. Že kot otrok je kazal izreden umetniški smisel in se je že v zgodnji mladosti ukvarjal z umetniško fotografijo, s filatelijo ter planinstvom. Po končani Tehnični srednji šoli v

LJUDJE IN DOGODKI
PRIPRAVE

V mrzljinem tempu potekajo zadnje priprave na ženevsko konferenco 11. maja. V sredo se bodo sestali štirje zahodni ministri, da bi dokončno izdelali svojo taktiko za srečanje s sovjetskim kolegom. Na sestanku v Parizu bodo šefi zahodne diplomacije pretresli poročilo posebne delovne komisije strokovnjakov. Ta je sedala v Londonu od 13. do 24. aprila. Njen naloga pa je bila spraviti na skupni imenovalec različna stališča posameznih zahodnih zaveznikov.

Koliko so v tem uspeli izvedenci?

To je zdaj še vedno veliko vprašanje, kajti svoje zaključke skrivojijo v tajnosti.

Toda kot meni neki komentator uglednega zahodnega časopisa, so se strokovnjaki »skoraj zedinili«. To je duhovita ocena bržkoneverjetnega stanja. Namreč zdi se, da so strokovnjaki našli neki splošni okvirni načrt za skupno zahodno stališče, niso se pa mogli sporazumeti v vseh podrobnostih. Tako so nekatere razlike ostale še vedno odprte.

Na bližnjem sestanku zahodnih zunanjih ministrov bodo moralni njegovi udeleženci spet pogledati v oči istim neprijetnim razlikam, ki jih ne morejo zglediti že ves čas, odkar se je po lanskem novembriški »berlinski krizi« načelo tudi nemško vprašanje. Zelo dvomljivo pa je, da bi tudi sestanek zahodnih diplomatskih šefov v sredo lahko našel univerzalno zdravilo za gla-

vobole, ki razjedajo zahodno politično enotnost.

Precjer verjetno je, tako vsaj zatrjujejo nekatera poročila, da je Britanija žrtvovala nekatere svoje zahteve na oltar zahodnega enotnega nastopa. Vendar pa London še nadalje skuša ljubosumno ohraniti diplomatsko prednost, ki mu jo je prinesel Macmillanov izlet v Moskvo. Toda hkrati se vlaada na otokih dobro zaveda, da sama ne more narediti pomlad, zlasti ker njenim načrtom stoji na poti trmolagost poslavljajočega toda zato nič bolj popustljivega nemškega kancijske Adenauera. Temu pa v zadnjem času večkrat zvesto sekundira Pariz. Upi Londona so torej obrnjeni proti Washingtonu. — Toda tudi od tam ni — klub nekaterim ugodnejšim znamenjem pričakovati, da bi se Eisenhowrov kabinet brez rezerve postavil na Macmillanovo stran.

Tako si zdaj londonska vlada prizadeva, da bi dosegla bolj prožno in dejavnješča stališče Washingtona, če ne na svojih stališčih, pa vsaj nekje v sredi med bonnskimi in svojimi pogledi. Zato se zdaj londonski diplomat ravnajo po geslu: »biti pripravljeni tudi na popuščanje, samo da bi zganili Amerikanake.«

Toda vse kaže, da je britansko popuščanje zgoj začasno. Ministrski predsednik Macmillan je namreč v četrtek dal zelo značilno izjavo, da bi bilo zaželeno, če bi se predstavniki vlad velikih sil sestali

večkrat in ne samo enkrat. V tej želji se skriva tiba Macmillanova računica, da bi pri takem verižnem sestajanju in med pogajanjem počasi spet vložil napoved vse britanske načrte v stališča Zahoda.

Ce smo v tem komentarju pri zahodnih pripravah na ženevsko konferenco posvetili načelje prostora prav britanskemu stališču, ni to zgoj naključje. Očitno je namreč, da so britanska gledišča klub nekaterim odmikom in popuščanjem še vedno »spiritus agens« — gibljivi vzvod, ki potiska zahodna stališča iz dosedanja slepe ulice na plan aktivnejše, prožnejše in konstruktivnejše politike. Zal pa te pozitivne težnje še vedno zavira cokla nemške trme, francoske dyliknosti in ameriške neodločnosti.

Kakšen bo končni rezultat zahodnih priprav pa je klub vsem učinkom tokrat že uganiti, saj so vsi sklepi v zadnjem času bolj zavarovani pred radovednostjo javnosti kakor kdajkoli doslej. Saj bi, kot pravijo, odkrivanje taktike pred tem, doslej najvažnejšim sestankom med predstavniki Vzhoda in Zahoda samo vnaprej onemogočilo manevriranje zahodnim ministrom na majskem srečanju v Ženevi. Kaj vse se bo torej izčimilo iz bližnjega sestanka zahodnih zunanjih ministrov v Parizu, bomo zato brčas lahko razbrali šele iz njihovega nastopa pred sovjetskim kolegom na nevralnem Švicarskem terenu.

MARTIN TOMAZIĆ

naša kronika**PROGRAM ZK SO ŽE PRE STUDIRALI**

V Škofjeloški občini so vse osnovne organizacije ZK že končale študije Programa VII. kongress ZKJ. Zadnja predavanja so bila pred tednom.

V tej občini so se na ta študij pripravile vse osnovne organizacije, prej kot drugod. Za na lanskem konferenci pred 14 meseci so govorili o tem ter sprejeli sklepe za organizacijo študija. Celotno vsebino Programa so razdelili na 18 tem oziroma predavanj. Razlika je bila, seveda na področju bivše goranjeveške občine, kjer so organizacije imale le po 11 predavanj.

Na celotnem področju sedanje občine je 16 osnovnih organizacij ZK z 352 člani. V povprečju je bilo na vseh predavanjih navzočih 64 odstotkov članstva. Najboljšo udeležbo pa je dosegla organizacija v Trebišu (87 odstotkov), zatem organizacija v podjetju »Gradis« (81 odstotkov), organizacija Delnice in Predilnice z 72 odstotki itd. -1. c.

OBISK V PARTIZANSKI VASICI

Dežovni kolektiv Tiskanine v Kranju je v svoj program 40-letnice KPJ vključil tudi sklep, da obiše in obdarja eno izmed mnogih vasic na Dolenjskem, ki je mnogo pretrpel v NOB.

Tako so pred kratkim obiskali vasico Gabrje pod Gorjanci. Vas je bila 1942 popolnoma požgana in porušena. 240 domačinov je takrat šlo v partizane. Od teh je 44 dalo svoja življenja.

Vaščani so pripravili delavcem iz Kranja prisrečen, ganljiv sprejem. Pred spomenik padlim so gosti polagali vence, sledil je program z govorji, recitacijami in petjem. — Kolektiv Tiskanine je ob tej priložnosti izročil vaščanom Gabrje 70 kg blaga — ostankov tekstila. Hkrati so poklonili tudi radijski sprejemnik »Nikola Tesla«, nekaj športnih revkizitov, knjig in šolskih potrebščin v vrednosti 55 tisoč dinarjev iz prostovoljnih prispevkov članov kolektiva. — M.

IZID ŽREBANJA JUGOSLOVANSKE LOTERIE

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številkami so zadele dobitek dinarjev

40	800
60	600
80	400
6430	20.000
09080	60.400
43380	80.400
75610	30.000
71	400
5231	10.000
00711	30.000
03481	80.000
742	4.000
632	4.000
9972	10.000
62912	100.000
94052	40.000
98062	60.000
33	1.000
013	8.000
913	6.000
31343	40.000
84953	30.000
106123	600.000
382773	1.000.000
417513	200.000
541533	801.000
594	2.000
3024	10.000
5914	10.000
7914	10.000
57894	60.000
94734	60.000
572894	300.000
32035	30.000
73535	30.000
81565	100.000
91125	80.000
497165	400.000
546	2.000
7576	20.000
63066	40.000
94346	40.000
646316	200.000
527	2.000
757	2.000
877	2.000
6537	10.000
97037	40.000
8	200
08828	80.200
11208	30.200
21078	100.200
31338	40.200
46688	30.200
55028	30.200
63918	60.200
9	200
26859	30.200
39809	40.200
93359	30.200

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V KEGLJANJU NA JESENICAH**Kranj, 26. aprila**

Včeraj in danes je na jeseniškem štirinestrem kegljišču drugi del prvenstva LRS v kegljanju za 1. 1959. Med 52 udeleženci, ki igrajo v disciplini po 200 lužajev, je vodil včeraj Marinček iz Celje. Danes je prvi premagal Marinčeka Martinšek (Gradis, Ljubljana) s 1729 keglji, nato pa Kobal (Brnik, Maribor) s 1731 keglji. Tremčnik stanje — Kobal (Brnik Maribor) 1731, Martinček (Gradis, Ljubljana) 1729, Marinček (Beton, Celje) 1718, Lubej (Beton, Celje) 1711. V času poročanja še niso igrali favoriti Grom iz Rakaka, Mlačar iz Ljubljane, Martelanc iz Kranja ter Spec in Slibar z Jesenic. U.

PROSTAVJE OB 40-LETNICI KPJ**Tržič, 25. aprila**

Danes opoldne so bile v vseh podjetjih tržiške komune proslavljene v počastitev 40-letnice KPJ. Prav tako so bile proslavljene tudi v Križah, Kovoru, Lešah, Lomu in na Podljubelju; obletnico KPJ pa so proslavljene tudi v vseh šolah.

OBYEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Kupujemo vsako množino svečih laj po dnevnih cenah. Slaščičarna - Kavarna Kranj, Tavčarjeva 17.

3097

Avtomoto društvo Šenčur organizira tečaj za mopediste. Prijeve sprejemoma trgovina v Zadružnem domu v Šenčurju do 7. maja 1959.

3111

Prodam brejo kravo - dobro mlekarico. Tenetiše 28. 3113

Dam brezplačno stanovanje delavnik. Vse drugo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku. 3120

Prodam novo Italijansko moško kolo »Blanchi-Sports«. Naslov v oglašnem oddelku. 3130

Prodam krasen sadni vrt ali zamenjam za stanovanje. Ogled vsak dan od 12. do 16. ure. — Pivk, Zg. Bitnje 2. 3131

Prodam njivo 70 arov na Černiku. Ambrožič, Ljubno. 3132

Prodam več oleandrov. Marenček Marija, Vodopivčeva 7. Kranj. 3133

Otroški voziček kombiniran prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 3134

Moško kolo — nemške znamke »Taifun« v odličnem stanju prodam. Fr. Cvenkel, Ljubno 26, podat. Podnart. 3135

Prodam dobro ohranjeno spalnico po nizki ceni. Suha 40. Kranj. 3136

Prodam preprogo, domaći perzer 290 krat 168 cm in klavirsko harmoniko, 32 basov, novo. — Ulčar, Gorje pri Bledu — Fortuna. 3137

Prodam motorno kolo »Panonijs« s prevoženimi 9000 kilometri. Volčič Jože, Tapetništvo, Kranj. — Ogled od 6. do 16. ure. 3138

Mlade piške jajčarice lahko dobiti na Državnem posestvu v Podbrezjah. 3139

Prodam moped »Puch« ali zamenjam za težjega. Plevl Franc, Zaglog 71. Čerkje. 3140

Prodam 2 kub. metra smrekovih in 1 kubični meter češnjakov desk. Naslov v ogl. oddelku. 3141

Prodam več 30 do 40 kg težkih prasičev. Soklič, Češnjica 16, Podnart. 3142

Kupim zlato za zobe. Naslov v oglašnem oddelku. 3143

Vestna, mlajša hišna pomočnica dob takoj službo pri zdravniški družini v Nemčiji. Ponudbe oddali v oglašni oddelku pod »Poštena.« 3144

3145

Prodam preklicem št. bl. 40645, izdanega v Komisiji trgovini Kranj dne 14. aprila 1959. Igničenko Rozalijsa, Kranj. 4143

Podpisani Tavčar Franc, Virmaš, preklicem vse kar sem ne-

resničnega trdil v zvezi z delitvijo Care paketov po odbornikov ob-

činskoga odbora Rdečega križa v Škofiji Loka. 3144

Podpisani Koželj Franc, prekli-

cujem neresnične besede, ki sem jih izrekel napram Omahan Roza-

lij. 3145

Preklicem št. bl. 40645, izdanega v Komisiji trgovini Kranj dne 14. aprila 1959. Igničenko Rozalijsa, Kranj. 4143

Podpisani Tavčar Franc, Virmaš,

še, preklicem vse kar sem ne-

resničnega trdil v zvezi z delitvijo Care paketov po odbornikov ob-

činskoga odbora Rdečega križa v Škofiji Loka. 3144

Podpisani Koželj Franc, prekli-

cujem neresnične besede, ki sem jih izrekel napram Omahan Roza-

lij. 3145

OBJAVE

R A Z P I S

Komisije za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju za vzdrževanje prog Jesenice razpisuje prosto mesto

glavnega inženirja podatja

Pogoji: gradbeni inženir ali izkušeni gradbeni tehnik, oboje s pooblastilom za odgovornega vodjo pri izvajanjiju vseh gradbenih objektov.

Fiksni del plače do 33.400 dinarjev mesečno.

Družinsko ali samsko stanovanje je na razpolago.

Nastop službe možen takoj.

MLADINSKI PLES

Obyeščamo vse mladinke in mladince, da se bo vršil mladinski ples tudi 1., 2. in 3. maja od 17. do 21. ure v osemletki »Dr. Franca Prešernca«, Igra priznani plesni sekret KUD »Dobrava« Naklo.

K čimstevljenejši udeležbi vabi Plesni odbor pri Občinskem komiteju LMS Kranj.

OPOZORILO

Z odlokom o regresu pri prodaji kuriva za široko potrošnjo (Uradni list FLRJ, št. 15/59) je določeno, da se prizna pri nabavi kuriva v času od 1. aprila do 31. julija t.i. 40 %, v ostalem letnem času pa 30 % regres. Doslej se je obračunaval regres po enotni stopnji 33,33 %.

V zvezi s tem opozarja Trgovska podjetje »Kurivo« Kranj vse potrošnike, ki se upravičeni do nabave premoga po regresni ceni, da prično z nabavo takoj, da se tako odjem porazdeli napram dobavam kolikor se da enakomerno, oziroma se odkloni prekomerno povpraševanje.

Industrija obutve »Planika« Kranj razprodaja naslednja osnovna sredstva za puškarsko obrto:

1. Izvlačilni stroj
2. Vrtni stroj za cevi zračnih pušk
3. Vodoravni vrtalni stroj
4. Vodoravni rezkalni stroj
5. Vodoravni kopimi stroj
6. Rezkalno-kopimi stroj
7. Vrtalno-rezkalni stroj
8. Bronirnica
9. Tračna žaga
10. Kovački in paralelni primozni
11. Delavne in graverske mize

Do dne 20. maja imajo prednost nakupa državna podjetja. Dne 27. maja ob 10. uri pa bo razprodaja za privaten sektor.

RAZRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV

Industrija obutve »Planika« Kranj razprodaja naslednja osnovna sredstva za puškarsko obrto:

1. Izvlačilni stroj
2. Vrtni stroj za cevi zračnih pušk
3. Vodoravni vrtalni stroj
4. Vodoravni rezkalni stroj
5. Vodoravni kopimi stroj
6. Rezkalno-kopimi stroj
7. Vrtalno-rezkalni stroj
8. Bronirnica
9. Tračna žaga
10. Kovački in paralelni primozni
11. Delavne in graverske mize

Do dne 20. maja imajo prednost nakupa državna podjetja. Dne 27. maja ob 10. uri pa bo razprodaja za privaten sektor.

vanjo po premogu za široko potrošnjo koncem meseca junija in v mesecu juliju.

Napram doslej veljavni ceni je velenjski lignit cenejši od 193 do 235 din in rjavji premog (Krmelj, Trbovlje, Senovo, Zabukovca, Laško, Kočevje) 262 do 492 din pri toni. V dobi obračunavanja 30 % regres bo velenjski lignit dražji od 292 do 352 din, in rjavji premog od 392 do 737 din pri toni.

Sporočamo vsem gasilskim tovarišem, da je dne 25. aprila 1959 ob 14. uri umrl naš častni, aktivni član — predsednik nadzornega odbora

JANEZ NOGRASIK

Izbuba zvestega in zaslužnega tovariša nas je težko zadela. Spomin na njun bo za vedno ostal med nami. Pogreb pokojnika bo 27. aprila ob 16. uri v Predosjah.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO

Predstojnik

ZAHVALA

Ob bridiči izgubi naše drage matice, stare mame in tete

MARIJE LUŽNIK

Selo št. 19 pri Žirovnici, se iskrena zahvaljujemo vsem, ki so v dneh žalosti prisotki v pomoč in vse, ki ste z nami sočutovali. Posebno se zahvaljujemo dr. Benediktu in sestri za zdravniško pomoč, društvo upokojencev iz Žirovnice, godbi na pihala iz Žirovnice, duhovščini, sosedom za tokišno skrb, vaščanom in sovačnom, ki so pokojnico spremjeli na zadnji poti in tistim, ki so nam izrazili sožalje, iskrena hvala.

ZAHUJOČI: sinovi Franc, Henrik, Stanko Jože, Ivan; hčere Štefka, Cilka in Mici in družinami, ter ostalo sorodstvo

POSLOVNI ČAS

trgovinskega omrežja Gorenjske v času prvomajskih praznikov 1959

1. V sredo 29. in četrtek 30. IV.

bodo vse trgovske poslovne v mestih odprtne najmanj do 19. ure.

2. V petek, dne 1. maja in v soboto, dne 2. maja bodo odprte na slednje razdeljalne:

n a Bled u: prodajalne tobačne, tobaknati izdelki ter časopisi od 8. do 12. ure in dežurna trafika ter časopisi od 14. do 16. ure, 1 prodajalna kruha od 8. do 12. ter od 15. do 19. ure, 1 prodajalna delikatesna izdelki od 8. do 19. ure, 1 prodajalna sadja (dopolne in popoldne 2. maja);

3. V nedeljo, dne 3. maja dopolne bodo odprte vse mesnice, pekarne, prodajalna delikatesna in ena delikatesna in ena špererijska trgovina.

4. Mlekarne bodo samo obvestile potrošnike o svojem poslovni času.

5. Vinska skladiba vinarških trgovskih podjetij in zaloge piva na Bledu, v Lesčah, Kranju, Sk. Loka in Tržiču bodo izdajala blago v času od 1. do 3. maja samo v soboto, 2. maja od 7. do 9. ure dop.

Trgovinska zbornica za okraj Kranj

Obveščamo vse zainteresirane, da se bo dne 30. aprila 1959 — (četrtek) ob 13. uri vršila v prostorih bivšega Mlinškega podjetja Škofja Loka, Trata

RAZPRODAJA

vseh zalog drobnega inventarja in embalaže - vreč. — Izkoristite ugoden nakup.

Sindikati imajo veliko vlogo v razvoju naše socialistične države

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Povprečna letna stopnja rasti realnega narodnega dohodka je nehnno naraščala: v obdobju 1948 do 1953 je znašala 5,8 odstotka, v obdobju od 1953 do 1958 se je povprečna rasta na 9,1 odstotka, oziroma v minulih dveh letih na 10,5 %...«

Naraščanje narodnega dohodka je ustvarilo materialne pogoje tudi za ustrezno rast osebne potrošnje prebivalstva. V obdobju 1953 do 1958 je naraščal skupni sklad dohodka na sklad podjetij in na zaslužke delavcev. S tem smo ustvarili možnosti, da se v podjetjih vodi perspektivna politika za večjo storilnost, da se zagotovi boljša stimulacija podjetja in posameznika, da se izboljša ekonomičnost proizvodnje in sistem nagrjevanja...«

kinematografih je naraslo od 132 tisoč v letu 1939 na 475.000 v letu 1957...«

NOV SISTEM NAGRAJEVANJA

PO DELU

»Med najpomembnejšimi koraki v našem novem sistemu je razširitev pravic delovnih kolektivov, ki lahko potem, ko poravnajo obveznosti do družbene skupnosti in komune, samostojno delijo ostanek dohodka na sklad podjetij in na zaslužke delavcev. S tem smo ustvarili možnosti, da se v podjetjih vodi perspektivna politika za večjo storilnost, da se zagotovi boljša stimulacija podjetja in posameznika, da se izboljša ekonomičnost proizvodnje in sistem nagrjevanja...«

Predsednik Centralnega sveta ZSJ tovariš Vukmanović je v svojem referatu Svetozarja Vukmanovića-Tempa o vlogi in nalogah sindikatov v novih pogojih.

IV. kongres sindikatov so včeraj dopoldne pozdravili tudi predstavniki sindikalnih delegacij Belgije, Bolgarije, Bugarske, Ceylona, Češkoslovaške, Francije, Grčije, Izraela, Hollandije in mednarodne organizacije dela.

V petek popoldne je IV. kongres ZSJ nadaljeval delo v treh komisijah: v komisiji za živiljenjski standard, v komisiji za organizacijsko-politično izgradnjo sindikatov in v komisiji za izobraževanje delavskega razreda. Glavne referate so imeli Miha Spiljak, Ivo Božičević in Miha Povičević.

V soboto je kongres nadaljeval delo v komisijah. V razpravi so posamezni delegati govorili o problemih svojih komun in podjetij.

Kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je včeraj zaključil svoje delo. Dopoldne je bilo plenarno zasedanje, potem pa so izvolili nov upravni in nadzorni odbor in izbrali resolucijo o nadaljnji nalogi Zveze sindikatov Jugoslavije.

NOGOMET

###

Napočila je pomlad in ameriška filmska igralka Mala Powers, ki jo zadnja leta v filmskem svetu zelo cenijo, trga prvi šopek pomladnevega cvetja. - Marsikdo bi ji pomagal

Kovinski zakladi na morskom dnu

Oceansko dno pokriva grude dragocenih kovin v velikanskih množinah. To so ugotovili oceanski geografi kalifornijske univerze. Podvodne fotografije v Tihem oceanu so pokazale, da pokrivajo morsko dno ponekod tudi kot pest debelo kovinske kepe. Vsebujejo okrog 25% mangana, 15% železa in niklja, bakra in kobalta. Raziskovalci so izračunali, da znaša vrednost kovin na kvadratni kilometar 375 do 400 milijonov dinarjev. Prvi poskusi dviganja teh zakladov z neke vrste »sesalcem za prah« so povsem uspeli.

VSESTRANSKI PENICILIN

v kratkem času najbolj dovršen antibiotik

Sistem angleškim učenjakom, ki so proučevali penicilin, je uspelo odkriti novo svojstvo, oziroma namesto sedaj nepoznano substanco tega zelo važnega antibiotika. Te substance so lahko ustvarjajo novi tipi penicilina, od katerih spro

BREZ BESED

ROMAN

II. del

Mimi
Malenšek
Konič

Z nekaj časa sta utihnila. Hela je mislila, da bi Pavla naposled vendarle mogla ljubiti in Pavle je mislil, da razgovor poteka čisto drugače, kot si je bil predstavljal. Nameraval je oholo govoriti z njo. Rad bi ji bil pokazal, naj ne računa nanj, ker je ne bo nikoli vzel za ženo — ona pa je bila tako nevsiljiva, tako stvarna in razumna, da ga je zbegala. Prav res: ko bi ne šlo za Vido, bi bila Hela tako dobra nevesta, da si bojše ne bi mogel želeti. — Z občutkom telesnega neugodja je gledal v šop rož na mizi — nič več ni imel dekletu reči. Vstal je in pogledal na uro.

»Zdaj moram pa iti. Dolgo sem vas zadrževal.«

»Saj me niste. Redko se zgodi, da nas kdo obišče. Vesela bom, če boste še kdaj prišli.«

Ko je to rekla, je nenadoma dojel, da je močno osamljena. Temu je kajpak krivo Herderjevo bogastvo. Kakor pregraja loči Herderjeve od drugih ljudi, od malih podjetnikov in kmetov. Za trenutek se mu je deklet zasmililo. Skoro proti svoji volji je reklo:

»Če bom utegnil, se bom oglasil. Z vami je prijetno kramljati.«

»O,« je rekla, »ali res?«

»Seveda.«

Spremila ga je do hišnih vrat. Nekoliko zbgan je odhalil iz Kamne gorice. Mislil je na Helo, na to, da oče pravzaprav ne misli slabo, potem pa spet na Vido. Ko bi se vsaj mogel z Vido porazgovoriti do konca! Ali se bo zmeraj izmikala in ga mučila? Vse skupaj visi v zraku! Ali tega ne bo nikoli konec? Čas bi bil, da bi storil nekaj odločnega, da bi pokazal svojo voljo! Končno ni šolarček, da bi drugi pometali z njim!

STANJE DUŠEVNEGA ZDRAVJA V SVETU

Skoraj polovico vseh postelj v bolnišnicah zasedajo bolniki z duševnimi boleznimi — Danes je možno ozdraviti v 70 do 80% primerov duševno bolnih — Leto 1960 - svetovno leto duševnega zdravja

Ce bi se fizične bolezni širom po svetu številčno izenačile s socialnimi boleznimi našega časa, katerim je vzrok duševnega ali čustvenega značaja (zločinstvenost, alkoholizem, narkomanija, samomoril itd.) — da ne govorimo o psihičnih boleznih kot tehik v ozjem smislu — bi kar brez odloga zagagnali glas o »epidemični nevernosti in začeli z odločnimi protukrepi.«

Do te značilne ugotovitve so pred nekaj leti prišli na sestanku Svetovne zdruštvene organizacije in reči moramo, da ni ta misel še danes prav nič manj aktualna. V deželah z močno razvito zdravstveno službo skoraj polovico vseh postelj v bolnišnicah zasedajo bolniki z duševnimi boleznimi. Ce pa razčlenimo vzroke obiskov v zunanjih ambulantah velikih bolnišnic, tedaj na drugi strani ugotovimo, da najmanj tretjina ambulantnih bolnikov trpi zavojlo bolezni, ki jih lahko pripisujemo vzrok duševnega značaja. Skoraj že vsi smo v tem ali onem trentuju življenga doživel manjše prestre, ki so nam ogrožali stročo, razdrili odnos v družini in družbi ali prisadejali škodo naši delozmožnosti. Vse prepogosto so po takšni živčni pretresi vzrok, da se ljudje pretirano vdajo alkoholu ali da jih premami sta po uživanju strupov, kar uatega imeti posledice za živčevje ali povzročiti celo hujše duževne bolezni.

Mračno staroveško pojmovanje, po katerem naj bi bila duševna bolezen povsem odvisna od dednosti in potem takrat neizogibna, se je umaknilo prepričanju, da je v tem pogledu lahko velike važnosti okolje, zlasti pri malih otrocih. Ta ugotovitev nas upravičuje do bolj optimističnih zaključkov in potrjuje tudi, da je obranitev tesnih družinskih vez uresničenje družbeno strukture najboljša obramba

ce začnemo z zdravljenjem dovolj zgodaj, je duševno bolne možno v 70 do 80% primerov dandalje ozdraviti in jih usposobiti, da se znowa koristno vključijo v kolektiv. V nekaterih deželah so bolniki, ki ozdravljeni zapuste ustanovo, hospitalizirani povprečno manj kot 6 mesecev. Številne bolnice za duševne bolezni so že preurejene v odprte zavode in zelo pogosto imajo bolniški možnost, da se s časa zdravljenja živijo doma. Razen tega stalno raste število otrok, ki se dajo hospitalizirati sami, prostovoljno.

Nevarnosti, ki ogrožajo duševno zdravje, naraščajo pri narodih, ki doživljajo hitre gospodarske in družbene spremembe, kakor tudi pri prebivalstvu, ki je podvrženo fluktuaciji in le-to še pospešujejo zboljšana prevozna in prometna sredstva.

Ta pojav so opazili v gospodarsko razvitenih deželah in gotovo je da bo še očitnejši v pokrajnah, ki nadrejejo z velikanskimi koraki. Tako bomo z letošnjim letom lahko v vseh deželah zaznamovali začetek vztrajnega prizadevanja, da se svet boje seznaniti z vprašanjem duševnega zdravja.

proti poznejšim pojavom duševnih motenj.

Nevarnosti, ki ogrožajo duševno zdravje, naraščajo pri narodih, ki doživljajo hitre gospodarske in družbene spremembe, kakor tudi pri prebivalstvu, ki je podvrženo fluktuaciji in le-to še pospešujejo zboljšana prevozna in prometna sredstva.

Ta pojav so opazili v gospodarsko razvitenih dežalah in gotovo je da bo še očitnejši v pokrajnah, ki nadrejejo z velikanskimi koraki. Tako bomo z letošnjim letom lahko v vseh dežalah zaznamovali začetek vztrajnega prizadevanja, da se svet boje seznaniti z vprašanjem duševnega zdravja.

ZA BISTRE GLAVE

Avtomobilist je pripeljal do križišča, na katerem je stal kažpot za ceste na vse štiri strani. Na žalost so nepridopravni kažpot izvali in je ležal na tleh. Toda avtomobilist si je znal pomagati. Kako?

Vozč je postavil kažpot pokonci tako, da je kazal ustrezajoči napis proti kraju od koder se je pripeljal avtomobilist.

Iz potomcev Indjancev in Spancev je nastala zelo plodovita rasa Meksikanov, katere pripadniki se odlikujejo zlasti po lepoti, gracijski, muzikalnosti, posebno pa po velikem veselju do življenga. Statistika v Meksiku pa je razkrila kaj žalostno dejstvo in pokazala, da je od 35 milijonov Meksikanov 12 milijonov analfabetov, od teh 3 milijone otrok. Vsako jutro stoji dolga vrsta otrok pred vhodom primitivne šolske barake, ki se na zunaj komaj razlikuje od navadnih siromašnih stanovanjskih barakov. — Slika prikazuje mlado idealistko-novinarico Divino, kako razdaja svoje moči in znanje ukažljanim otrokom v razredu, ki ga sama vzdržuje in opremlja

Slabe volje je prišel do Jarma in čeprav je redko zašel v gostilno, je stopil noter. Moral je pogasiti nejevoljno, ki je tiela v njem.

V gostilni je dobil znance. Prisedel je k njim. Jeršinov Andrej mu je razigrano zaklical:

»Vendor si se otaja! Pij! Tvoj oče tudi pije v sosednji sobi z delničarji.«

»Tako, oče je tudi tu?«

»Je. On in Šmitek, Majdnik, Rogovilc, Hafner in Rotar. Drugi pijejo na jeso, ker so se na seji sprekli, tvoj oče pa od veselja. Sam je naročil štefan vina, slišal sem.«

Pavle je vstal. »Pojdimo kam drugam.«

»Ali se bojiš starega?«

»Eh, kaj,« se je odresel Pavle. »Bojam se samo, da bo prišel tvoj oče in te nagnal domov, kakor smrkavca. Če vam je prav, pojdimo v Lipnico.«

»K Rožmanu? Tam so lepa dekleta,« je razposajeno rekel tajnik. »Boš dal za pijačo, Pavle?«

»Bom. Ti tako nimaš prebtega v žepu.«

Fantje so se zakrohotali, Andrej pa je požrl žaljivko in skupaj so zapustili gostilno.

Ko so pustili Kropo za seboj, se je Pavle nenadoma ustavil in hripcavo zavrskal. Tajnik ga je začudeno gledal.

»Ali si že sredi popoldnepijan?«

»Kaj pa ti razumeš,« je slabe volje reklo Pavle.

Fantje so se pomenljivo spogledali, toda smeiali se niso. Andrej je zaničljivo reklo:

»Vida ga muči. In povrh ga stari ženi s Herderjevo.«

Rotarjev je posmehljivo zažvižgal skozi zobe. Pavle je narejeno mirno reklo:

»Pusti moje zadeve v miru, Andrej in z menoj pojdi, če hočeš piti za moj denar. Kaj ti mar tuje skribi?«

Čutil je vročo željo, da mora nekaj storiti, karkoli, samo da se bo iztrgal mešanici čustev in nesoglasij v sebi. Končno mora očetu in vsem pokazati, da je mož, ki more ravnavi po svoji volji.

„Rdeča caka“

Terroristična organizacija v Zapadni Nemčiji in Švici

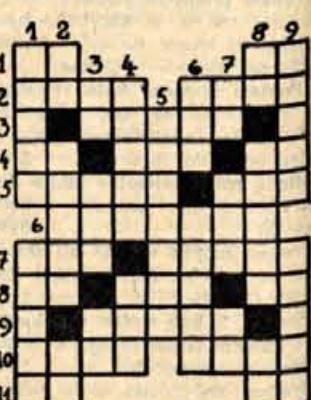
Objasnjen vzrok smrti trgovca Georga Pucherta

3. marca zjutraj so v zahodno-nemškem mestu Frankfurtu odkrili strašno zabranjeno. Puchert je uspel zamenjati državljanstvo in lahko se je naselil v Tangerju. Nemški javni tožilec trdi, da Puchert leta 1955 pridel oskrboval alžirske upornike z orožjem, hranami in podobnim materialom. Pri tem je imel nevšečnosti, saj so ga Franci prestopili opominjali.

Peklenski stroj, ki je bil pod avtomobilom spojen z vrati, je deloval. Clovek je bil ubit. Star je bil 43 let, po poklicu trgovec. Potopili so mu tudi dve ladji. Puchert je zapustil Tanger in se preselil v Frankfurt. Nadaljeval je začetni poslov, čeprav mu je nevarnost vedno bolj pretila. Načelo si skoraj ni več upal. Nihče ne ve, zakaj je tega večera, ko ga je doletela smrt, le odsel od doma Uboj Georga Pucherta ni prva edina akcija »Rdeča roka« v Zapadni Nemčiji. Takšni primeri so vedno na vsakodnevni redu.

V Parizu pravijo, da to ni stvar vsele in da take elemente ne morejo držati v discipliniranosti, dokler Nemci ne dobre kakih drugih dokazov.

KRIŽANKA ST. 7

OKRUTNO MORJE

Zgodilo se je v francoskem obmorskem mestu Boulogne, pred desetimi dnevi. Sin Guy je bil najbolj srečen, če ga je oče vzel s seboj na ribolov. Njegov oče je bil dolgo let reševalce, sedaj pa se je ukvarjal samo z ribolovom. Tega dne je bilo morje kljub vetrupovtem mirno. Oče in sin sta kmalu popoldne odpeljala z barko na morje. Teden po tem je jugozapadni vetrovi miroj razburkali. — Henri Lassambière je zavesel proti luki, a valovi so bili močnejši od njega. Barka je bila lahka in le malo je manjkal, da je niso valovi prevrnili. Oče je opsal sina s plutovino, v upanju, da se bo obdržal na nemirnem morju. Klical je za pomoč. Končno so znake opazili na nekem ribiškem čolnu, ki so nesrečo brž sporočili najbližji ladjidi; ta je šla takoj reševati sbrodomac.

Oče je v tem času vlekel sina k obali in se tudi sam neprestano boril z valovi. Uporabil je vse svoje dolgoletno znanje in spretnost, toda zmanj. Dete ni preneslo takov velikega napora. Zadušilo se je pred očmi nesrečnega očeta, ki je v obupu skušal rešiti vsaj dečkevo truplo.

Napivčno: 1. kazalni zajmek — učenje, 2. mesto ob zahodni istočni obali — stik, 3. literarni delo — nota — industrijska rastlina — veznik, 5. naselje pri Tržiču — borba, 6. zelo plašna plica, pevka, 7. glasbeni pojem — ni zdrav, 8. staroslovenska pijača — kanon — medimet, 9. vrsta vina, 10. očka — naša največje pristanišče, 11. japonska dolžinska mera — akademski naslov.

Navpično: 1. prebivalec balkanske države — hrošč, 2. enota — merjenje upora — ptica ujeda — osebni zajmek, 3. površinska mera — domaća živila — tebe, 4. udomačena ptica — športna disciplina, 5. srednjecevna Stajenske, 6. zgoden — športni rekvizit, 7. veznik — ples — mikalnica, 8. pamet — zbornik državljanških predpisov — kulturno društvo, 9. element — pisar.

Dominik se je pozno ponoči vrnil od Jarma. Bil je dobre volje in nekajko omogočen od pijače. Dolgo se že ni več napisil in kadar je pil, je pil na jeso, danes pa je pláčeval za pijačo, ker ga je veselil razdor, ki se je začel med družabniki. Videl jih je, kako so drug za drugim prihajali k Jarmu, vsi zaskrbljeni in slabe volje. Rotar, Rogovilc in Majdnik so sedli k svoji mizi, kakor bi hoteli Dominiku pokazati, da nimajo z njim nič skupnega. On pa jih je nagonovil:

»Kako, delničarji? Ste delili dobiček?«

Niso mu odgovorili, on pa jih je posmehljivo gledal in jih po malem zbadal. Žarel je od veselja, ko je videl, da se jim ne ljubi niti odgovarjati. S lastjo se je zagrizel vanje.